

Time: 2.30 hrs

Marks: 75

Q. No.1: Answer in two sentence. (Any six)

(12 Marks)

1. How tort is distinct from breach of contract?
2. Explain the maxim '*Volenti non fit injuria*'.
3. What is meant by assault?
4. What is meant by joint tortfeasors?
5. What is meant by nervous shock?
6. State the exceptions to principle of strict liability.
7. Define the consumer.
8. What is meant by liability without fault?

Q. No.2: Write short notes on any two.

(12 Marks)

1. *Ubi Jus Ibi remedium*
2. Kind of nuisance
3. Principle of absolute liability
4. Deficient service

Q.No.3: Answer any two situational based questions.

(12 Marks)

1. A new restaurant opened in the Motinagar near by the old restaurant. Due to this old restaurant lost its 50% consumers and so as 50% revenue. Since it was very heavy loss to old restaurant, it filed a civil suit for damages against new restaurant.
  - a. Whether old restaurant can succeed in suit for damages against the new restaurant? Why?
  - b. Explain the principle involved in this situation.
2. The Plaintiff Ms. Anita filed a civil suit for damages against the hospital where she was operated for stone removal surgery from her gall bladder. But she continued to feel pain. After few days it was detected that a gauge was left in her abdomen by the surgeon operated her.
  - a. Whether Ms. Anita would succeed in suit for damages against hospital? Why?
  - b. Explain the principle involved in this case.
3. A seven year old student was asked to remain in school after school hour for non-payment of school fee. However, the student was not told this fact. But this fact was informed to his parent. A student was not aware that his freedom was restricted by the School.
  - a. What kind of tort is committed by the school? Explain.
  - b. Whether it is necessary that person must know that his freedom is restricted? Explain.
4. Mrs. D went to a cafe and got bottle of ginger beer. The ginger beer contained a decomposed snail. Mrs. D suffered from personal injury due to consumption therefore she proceeded claim compensation from the manufacturer.
  - a. Identify the case and the principle involved.
  - b. Explain the principle involved.

Q.No.4: Answer any three question in detail

(39 Marks)

1. Discuss the aims and objects of the Consumer Protection Act, 2019.
2. Explain the general defences in torts.
3. Explain the essential elements of defamation. State the defences in defamation.
4. Discuss in detail the different judicial and extra-judicial remedies.
5. Explain negligence as tort. Discuss the professional negligence.

*****

प्रश्न क्र. १: कोणत्याही सहा प्रश्नांची दोन वाक्यात उत्तरे लिहा.

(१२ गुण)

१. अपकृत्य हे कशाप्रकारे कराराच्या भंगाशी विसंगत आहे?
२. 'व्हॉलेंट्री नॉन फिट इन्जुरीया' हे तत्व स्पष्ट करा.
३. हल्ला (असॉल्ट) म्हणजे काय?
४. जॉईंट टॉर्ट फिझर म्हणजे काय?
५. मानसिक धक्का स्पष्ट करा.
६. कठोर दायित्व (strict liability) यास असलेले अपवाद स्पष्ट करा.
७. 'ग्राहक' याची व्याख्या सांगा.
८. दोषाशिवाय दायित्व (liability without fault) स्पष्ट करा.

प्रश्न क्र. २: कोणत्याही दोनवर थोडक्यात टीप लिहा

(१२ गुण)

१. उबी जस ईबी रेमेडीअम
२. उपद्रवाचे प्रकार
३. संपूर्ण दायित्व
४. दोषयुक्त सेवा

प्रश्न क्र. ३: कोणत्याही दोन परिस्थितीजन्य प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

(१२ गुण)

१. मोतीनगर मध्ये एका जुन्या रेस्टॉरंटजवळ एक नवीन रेस्टॉरंट सुरु करण्यात आले. त्यामुळे जुन्या रेस्टॉरंट चे ५०% ग्राहक आणि ५०% नफा कमी झाला. या कारणास्तव जुन्या रेस्टॉरंट ने नवीन रेस्टॉरंट विरोधात दिवाणी दावा दाखल करून नुकसान भरपाईची मागणी केली आहे.
- अ. जुन्या रेस्टॉरंट ने दाखल केलेल्या दिवाणी दाव्यामध्ये त्यांना नुकसान भरपाई मिळेल का? का?
- ब. या परिस्थितीमध्ये समाविष्ट असलेले तत्व स्पष्ट करा.

२. वादी कु. अनिता यांनी तिच्या पित्त मूत्राशयातून मुखडा काढण्याची शस्त्रक्रिया केलेल्या रुग्णालयाविरुद्ध नुकसान भरपाईसाठी दिवाणी दावा दाखल केला. कारण शस्त्रक्रिया केल्यानंतर देखील तिला सतत वेदना होत राहिल्या. काही दिवसांनंतर असे आढळून आले की तिच्या ओटीपोटात एक गेज शिल्लक आहे.

- अ. कु. अनिता हॉस्पिटलविरोधात दाखल केलेल्या नुकसानभरपाईच्या दाव्यात यशस्वी होईल का? का?
- ब. या प्रकरणात समाविष्ट असलेले तत्व स्पष्ट करा.

३. शाळेची फी न भरल्याबद्दल सात वर्षांच्या विद्यार्थ्याला शाळेच्या वेळेनंतर देखील शाळेत राहण्यास सांगण्यात आले. मात्र, त्यास का थांबविले आहे हि वस्तुस्थिती विद्यार्थ्याला सांगण्यात आलेली नव्हती. मात्र ही वस्तुस्थिती त्याच्या पालकांना कळवण्यात आली. विद्यार्थ्याला हे माहित नव्हते की त्याचे स्वातंत्र्य शाळेने प्रतिबंधित केले आहे.

- अ. शाळेकडून कोणत्या प्रकारचे अपकृत्य झालेले आहे? स्पष्ट करा.
- ब. एखाद्या व्यक्तीचे स्वातंत्र्य प्रतिबंधित केले आहे हे त्या व्यक्तीला माहित असणे आवश्यक आहे का? स्पष्ट करा.

४. श्रीमती 'ड' एका कॅफेमध्ये गेली आणि तिने जिंजर बिअर मागितली, त्या बिअरमध्ये पालीचे तुकडे आढळले. श्रीमती 'ड' यांना त्यामुळे शारीरिक इजा झाली. उत्पादकांविरुद्धात श्रीमती 'ड' यांनी नुकसान भरपाईचा दावा दाखल केला आहे.

अ. केसचे नाव आणि यामध्ये असलेले तत्व ओळखा.

ब. यामध्ये संबंधित असलेले तत्वाची चर्चा करा.

प्रश्न क्र.४: कोणत्याही तीनची सविस्तर उत्तरे लिहा

(३९ गुण)

१. ग्राहक संरक्षण अधिनियम २०१९ ची उद्दिष्टे आणि हेतू स्पष्ट करा.
२. अपकृत्यासंबंधी असलेले सर्व साधारण बचावाची चर्चा करा.
३. अब्रू नुकसानसंबंधीचे आवश्यक घटक स्पष्ट करा. अब्रू नुकसानसंबंधी असलेले बचावाची चर्चा करा.
४. विविध न्यायिक व अन्यायिक उपायाची सविस्तर चर्चा करा.
५. निष्काळजीपणा या अपकृत्याची चर्चा करा. व्यावसायिक निष्काळजी स्पष्ट करा.

*****

munotes.in